

Przedsiębiorco, sprawdź kontrahenta!

W 2023 r. z polskiego rynku zniknęło 220 tysięcy firm - z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) wykreślono 23,5 tysiąca spółek, a z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) ponad 198 tysięcy jednoosobowych działalności gospodarczych. Również statystyka zawieszonych firm wzrosła do 372 tysięcy w 2023 r. Tendencję wzrostową ma też liczba postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych.

Powodem takiego obrotu spraw jest niekorzystna sytuacja gospodarcza m.in. obciążenia finansowe nakładane na przedsiębiorców, w szczególności rosnąca wysokość składki do ZUS, niekorzystny sposób obliczania składki zdrowotnej, wzrost płacy minimalnej dwa razy w roku oraz zatory płatnicze. W ostatnich latach zakończyło się też definitywnie wsparcie z funduszu antycydowego, które wiele firm trzymało na granicy wypłacalności.

Dlaczego warto sprawdzić kontrahenta?

Podjęciem współpracy z nowym kontrahentem, ale też kontynuując współpracę z podmiotami, z którymi pozostajemy w stałych relacjach gospodarczych warto weryfikować ich status w publicznie dostępnych rejestrach i zachować czujność. Niejednokrotnie nie chodzi tylko o opóźnienie w regulowaniu

zobowiązań, ale w ogóle o szansę na ich uregulowanie. Warto świadomie podjąć decyzję, czy mimo wszystko chcemy podjąć współpracę obciążoną ryzykiem niewypłacalności, czy przyjmujemy mniej intratną, ale pewniejszą propozycję innego kontrahenta. Brak zapłaty od naszych kontrahentów powoduje, że tracimy płynność finansową i nie mamy środków na zapłatę naszych zobowiązań, nie zwiększamy swojej rentowności, a tym samym nie mamy środków na inwestycje. Najczęściej jednak o kiepskiej kondycji finansowej kontrahenta dowiadujemy się po upływie terminu płatności, zamiast zweryfikować jego status przed nawiązaniem współpracy, czy zawarciem kolejnego kontraktu.

Taką możliwość dają nam publiczne rejestry, bezpłatne, które w łatwy (przez internet) i szybki sposób pozwalają zweryfikować status kontrahenta. Chciałabym zwrócić Państwa uwagę na dwa rejestry – Baza przedsiębiorców CEIDG (dla przedsiębiorców jednoosobowych) – <https://aplikacja.ceidg.gov.pl> oraz Wyszukiwarka KRS (dla spółek) – <https://ekrs.ms.gov.pl>

Na co zwrócić uwagę?

Pierwszą kwestią, którą należy zweryfikować jest status podmiotu w KRS oraz CEIDG. Sprawdzamy przede wszystkim, czy kontrahent jest zarejestrowany w rejestrze, czy dane które widnieją w rejestrze pokrywają się z danymi, którymi się posługujemy. Czy kontrahent prowadzi działalność w zakresie przedmiotu działalności, który nam deklaruje. Brak wpisu w CEIDG i KRS powinien wzbudzić nasze wątpliwości i wymagać wyjaśnień (np. może się okazać, że kontrahent prowadzi działalność nieregistrowaną, albo że przedsiębiorca został z jakiegoś powodu wykreślony z rejestru). Co istotne, KRS i CEIDG pozwala też zweryfikować czy osoby, które podpisują się w imieniu przedsiębiorców bądź spółek pod umowami są do tego umocowane, czy nie ma konieczności pozyskania więcej niż jednego podpisu członka zarządu, czy przedsiębiorca posiada pełnomocnika, czy spółka ma kuratora etc.

Zawieszenie działalności

Okondycji podmiotu może nam też powiedzieć status zawieszonyj działalności, który jest ujawniany w CEIDG oraz w KRS. Zawieszenie działalności nie oznacza braku możliwości współpracy – przedsiębiorca, który zawiesił działalność nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów, natomiast może m.in. wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, w tym rozwiązywania zawartych wcześniej umów, zbywać własne środki trwale i wyposażenie, przyjmować należności, regulować zobowiązania. Niekiedy zawieszenie działalności może wynikać z sezonowego charakteru wykonywanych usług, czy sytuacji losowej. W praktyce okazuje się, że często zawieszenie działalności jest etapem poprzedzającym wykreślenie przedsiębiorcy czy spółki, kiedy kontynuacja działalności stoi pod znakiem zapytania, podmiot nie zatrudnia żadnych pracowników, nie przyjmuje nowych zleceń. Dlatego warto zwrócić na ten aspekt uwagę.

Postępowanie upadłościowe

Największe konsekwencje wiąże się jednak z toczącym się wobec podmiotu postępowaniem upadłościowym. Informacje o ww. kwestii również znajdziemy w KRS i CEIDG. Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi specjalny portal – Krajowy Rejestr Zadłużonych, gdzie możemy sprawdzić podmiot po nazwie i numerze KRS lub NIP pod adresem <https://krs.ms.gov>.

pl. Zawiera informacje o rodzaju toczącego się postępowania, sposobie zakończenia, sygnaturze sprawy. Jest to niezbędne do zgłoszenia naszej wierzytelności, gdyby okazało się, że kontrahent zainicjował postępowanie upadłościowe bieżnie termin na zgłaszanie wierzytelności przez wierzycieli. Spóźnienie w tym zakresie oznacza poniesienie dodatkowych kosztów oraz mniejszą szansę na zaspokojenie.

W mojej ocenie upadłość kontrahenta stawia pod znakiem zapytania jakąkolwiek potencjalną współpracę. Po pierwsze dlatego, że za przedsiębiorcę czy spółkę działa syndyk, a jego celem jest przede wszystkim sprawne zakończenie postępowania upadłościowego. Po drugie, jeśli oczekujemy na przelew środków od kontrahenta, a wierzycieli jest wielu, to dopiero po czynnościach syndyka, w tym sporządzeniu listy wierzytelności syndyk rozdzieli środki (o ile będzie co dzielić) na wierzycieli. Gdy jednak o ogłoszeniu upadłości dowiemy się w trakcie współpracy, istotne jest jak najszybciej zweryfikowanie, na jakim etapie jest postępowanie upadłościowe, zgłoszenie wierzytelności oraz podjęcie wszelkich działań nakierowanych na uzyskanie środków.

Na koniec wskazać należy, że dane w rejestrach CEIDG i KRS są aktualizowane w różnym terminie. W CEIDG aktualizacja danych zajmuje kilka dni, w KRS jest to dłuższy czas – może zdarzyć się tak, że spółka podjęła już uchwałę o zawieszeniu działalności albo zmieniła osoby reprezentujące, ale KRS nie wpisał jeszcze do rejestru tej informacji. Co istotne, zarówno CEIDG jak i KRS pozwalają też sprawdzić historię podmiotu, czyli ile razy podmiot zawieszał działalność, czy były próby ogłoszenia upadłości ale zakończyły się niepowodzeniem, bo na przykład zabrakło środków na przeprowadzenie postępowania.

Warto sięgać do narzędzi, które posiadają sporo danych, są bezpieczne i przede wszystkim pozwalają szybko i bezpłatnie pozyskać podstawowe informacje. Takie rutynowe działania pozwolą bardziej świadomie nawiązywać relacje gospodarcze, a być może uniknąć współpracy z problemowym kontrahentem. ■

Autor:
Kinga Malcher - Firlaj - radca prawny

Adwokat Jerzy Krotoski oraz adwokat Maciej Krotoski
z poznańskiej Kancelarii
M. Krotoski Adwokaci i Radcy Prawni sp. z o.o.
są Członkami WKK

